

30 JUNI 2020

ACCOUNTANTSVERSLAG 2019

Gemeente Wijdemeren

IBDO

Aanbiedingsbrief

Aan:

de raad van de gemeente Wijdmeren
T.a.v. D. de Heus, raadsgriffier
Postbus 190
1230 AD LOOSDRECHT

Amstelveen, 30 juni 2020
Kenmerk: RB/NS/DR/AA20-1161

Ter informatie

De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

VORIGE PAGINA

VOLGENDE PAGINA

DASHBOARD

AANBIEDINGSBRIEF

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2019 van gemeente Wijdmeren (hierna te noemen 'gemeente') gecontroleerd. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging d.d. 6 december 2019, ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2019. In dit verslag hebben we de belangrijkste bevindingen en conclusies van de jaarrekeningcontrole opgenomen.

Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij afgestemd met de verantwoordelijke wethouder. Een afschrift van dit verslag is toegezonden aan het college van burgemeester en wethouders.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van de gemeente bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle.

Wij vertrouwen erop u met dit verslag van dienst te zijn. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om een nadere toelichting op de inhoud te geven.

Met vriendelijke groet,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

H.C.J. Bot RA
Partner en extern accountant gemeente Wijdmeren

Inhoudsopgave

1. DASHBOARD ACCOUNTANTSCONTROLE

2. UITKOMSTEN JAARREKENINGCONTROLE

3. RESULTAAT & FINANCIËLE POSITIE

4. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

BIJLAGEN

1. Dashboard accountantscontrole

1.1 Dashboard accountantscontrole

1.1 Dashboard accountantscontrole

STREKKING CONTROLEVERKLARING		TOP 3 AANDACHTSPUNTEN VOOR 2020	RESULTAAT 2019												
De jaarrekening 2019 is getrouw. De baten en lasten als ook de balansmutaties in de jaarrekening 2019 zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving tot stand gekomen. De onzekerheden voor de gemeente en haar financiën als gevolg van het Coronavirus zijn toereikend toegelicht. Ongecorrigeerde controleverschillen blijven onder de goedkeuringstolerantie. Jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening. De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd. De WNT is nageleefd. Wij hebben geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage. De samenwerking is constructief en plezierig verlopen.		Op basis van de interim- en jaarrekening-controle 2019 zijn de belangrijkste aandachtspunten voor komend jaar: Gevolgen Coronacrisis. IT-Beheersomgeving. Doorontwikkeling Administratieve Organisatie en Interne Controle (naar rechtmatigheidsverklaring in waarschijnlijk 2022, aangezien behandeling van dit onderwerp in de landelijke politiek waarschijnlijk wordt doorgeschoven in de tijd als gevolg van de Corona crisis).	<table><tr><th>(x €1.000)</th><th>2019</th><th>Begroting (na wijziging)</th></tr><tr><td>Saldo van baten en lasten</td><td>-4.985</td><td>-3.376</td></tr><tr><td>Mutatie reserves</td><td>2.756</td><td>2.924</td></tr><tr><td>Resultaat</td><td>-2.229</td><td>-452</td></tr></table> Het resultaat over 2019 bedraagt € 2.229K negatief na mutaties in reserves (2018: € 1.260K positief), terwijl € 452K negatief was begroot. Het resultaat 2019 wijkt 4% af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van onze ervaringsnorm bij decentrale overheden is een afwijking van 2-3% inherent aan een complex begrotingsproces. Een afwijking van 4% ligt boven de ervaringsnorm. De gemeente heeft de oorzaken hiervan geanalyseerd en in de jaarrekening toegelicht.	(x €1.000)	2019	Begroting (na wijziging)	Saldo van baten en lasten	-4.985	-3.376	Mutatie reserves	2.756	2.924	Resultaat	-2.229	-452
(x €1.000)	2019	Begroting (na wijziging)													
Saldo van baten en lasten	-4.985	-3.376													
Mutatie reserves	2.756	2.924													
Resultaat	-2.229	-452													
ONTWIKKELING GREX / SOCIAAL DOMEIN		BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN	UW FINANCIËLE POSITIE VERGELEKEN												
In 2019 is de nota Grondbeleid 2020-2024 voorbereid. Deze is op 6 februari 2020 vastgesteld door de Raad. Uit de actualisatie van de grondexploitaties per 31 december 2019 blijkt het volgende: Per ultimo boekjaar 2019 bedraagt de voorziening € 9,9 miljoen (+ € 1 miljoen in 2019) op een bruto boekwaarde van € 12 miljoen. De nog te realiseren opbrengsten bedragen € 5 miljoen en de nog te maken kosten bedragen € 2,9 miljoen. De voortgang van de lasten is 90% voor de lopende exploitaties, de risico's ten aanzien van de grondexploitaties lijken hiermee beperkt De gemeente heeft in regioverband ("Regio Gooi- en Vechtstreek") Jeugdzorg en Wmo ingekocht. Door de Coronacrisis is de oplevering van de verantwoording door de Regio vertraagd, maar eind mei voltooid en voorzien van een controleverklaring. Voor de meeste zorgaanbieders is voor 2019 uiteindelijk een controleverklaring ontvangen ten aanzien van de geleverde zorg over 2019, waardoor de onzekerheid beperkt is gebleven.		De bij de controle gehanteerde goedkeuringstolerantie bedraagt 1% van de totale lasten. Op basis hiervan is de goedkeuringstolerantie bepaald op € 607.000 voor fouten en € 1.821.000 voor onzekerheden. Aanbestedingsrechtmatigheid: Op basis van de spendanalyse hebben wij geconstateerd dat er sprake is van onrechtmatigheden ten bedrag van € 275K. Er zijn begrotingsoverschrijdingen geconstateerd die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten. Deze tellen derhalve niet mee in ons oordeel. Er is een overschrijding geconstateerd van de investeringskredieten van slechts € 1.400. Dit valt onder de controletolerantie. Sociaal domein: Voor een bedrag van € 189K kon onvoldoende controle-informatie worden aangeleverd waaruit bleek dat de prestaties zijn geleverd voor de zorglasten. Daarnaast hebben de onzekerheden voor € 174K betrekking op PGB's.	RATIO WEERSTANDSVERMOGEN 2,50 2,00 1,50 1,00 2016 2017 2018 2019 1,25 2,30 2,37 2,29 De ratio weerstandsvermogen komt voor 2019 lager uit door met name een lager beschikbaar weerstandsvermogen. De risico's van de coronacrisis zijn nog niet kwantitatief meegewogen.												
DASHBOARD	JAARREKENING	FINANCIËLE POSITIE	BEVINDINGEN	BIJLAGEN											

2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole

- 2.1 De jaarrekening is getrouw & rechtmatig
- 2.2 Rechtmatigheid van de jaarrekening
- 2.3 Coronavirus en de jaarrekening 2019
- 2.4 Top 5-aandachtspunten voor 2020

2.1 De jaarrekening is getrouw

De jaarrekening 2019 is getrouw

Wij hebben bij de jaarrekening 2019 van de gemeente Wijdemeren een goedkeurende controleverklaring afgegeven met betrekking tot de getrouwheid en rechtmatigheid. Een goedkeurende verklaring met betrekking tot getrouwheid betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva per 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). Wij hebben enkele controleverschillen geconstateerd van beperkte omvang welke door de gemeente zijn gecorrigeerd. Deze zijn toegelicht op pagina 26. Naast de geconstateerde en verwerkte controleverschillen, zijn tijdens onze controle tevens resterende controleverschillen geconstateerd ten aanzien van getrouwheid en rechtmatigheid. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 30.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn. De rapporteringstolerantie is conform het controleprotocol bepaald op 5% van de goedkeurende materialiteitsgrens.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING (x € 1.000)	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Getrouwheid			
Sociaal domein - Wmo en Jeugdzorg ZIN	-	189	§ 4.2
Sociaal domein - pgb Jeugdzorg en Wmo	-	174	§ 4.2
Totaal	-	363	

Wij hebben, voor zover mogelijk, het college verzocht om deze controleverschillen te corrigeren. Het college heeft gemotiveerd aangegeven waarom zij deze verschillen niet heeft verwerkt en dat zij van oordeel is dat deze posten zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel. Deze verschillen en de analyse van de impact zijn bevestigd in de bevestiging van het college bij de jaarrekening.

Wij concluderen dat de resterende niet-verwerkte controleverschillen zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en hebben derhalve een goedkeurende verklaring verstrekt met betrekking tot de getrouwheid. De goedkeuringstolerantie bedraagt € 607.000 voor fouten en € 1.821.000 voor onzekerheden.

2.2 Rechtmatigheid van de jaarrekening

De baten en lasten als ook de balansmutaties in de jaarrekening 2019 zijn in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving tot stand gekomen.

Naast de gecorrigeerde en ongecorrigeerde controleverschillen in het kader van de getrouwheid van de jaarrekening zijn de volgende controleverschillen ten aanzien van het aspect rechtmatigheid geconstateerd. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 30.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

In het kader van de rechtmatigheidscontrole hebben wij de juiste toepassing van de Europese aanbestedingsrichtlijnen gecontroleerd aan de hand van een zogenaamde spendanalyse. Naar aanleiding van deze spendanalyse blijkt dat sprake is van onrechtmatigheden voor contracten van één aanbieder.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING (x € 1.000)	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Rechtmatigheid			
Sociaal domein - Wmo en Jeugdzorg ZIN	-	189	§ 4.2
Sociaal domein - pgb Jeugdzorg en Wmo	-	174	§ 4.2
Aanbestedingsrechtmatigheid	275	-	
Investeringskredieten	-	-	§ 4.5
Totaal	275	363	

Wij concluderen dat de resterende niet-verwerkte controleverschillen zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en hebben derhalve een goedkeurende verklaring verstrekt met betrekking tot de rechtmatigheid. De goedkeuringstolerantie bedraagt € 607.000 voor fouten en € 1.821.000 voor onzekerheden.

2.3 Coronavirus en de jaarrekening 2019

De onzekerheden als gevolg van het Coronavirus zijn toereikend toegelicht.

Toelichtende paragraaf in de controleverklaring (COS 706)

Coronavirus en de jaarrekening 2019

De situatie en ontwikkelingen rond het Coronavirus veranderen per dag. De lange termijn impact op de maatschappij en economie zijn hoogst onzeker. Tijdens de controle hebben wij aandacht besteed aan de impact van het Coronavirus op gemeente Wijdmeren. Daarbij gaan wij uit van de aanwijzingen van onze beroepsorganisatie (NBA) en de Commissie BBV die breed in de sector moeten worden toegepast. Hierover hebben wij overleg gevoerd met de organisatie en het college van burgemeester en wethouders.

De uitbraak van het Coronavirus wordt gezien als een gebeurtenis na balansdatum, aangezien de uitbraak van dit virus pas in de loop van februari 2020 van wezenlijke omvang werd. Voor de jaarrekening 2019 houdt dit in dat, in lijn met de verslaggevingsrichtlijnen hieromtrent, een toelichting rondom (de impact van) het Coronavirus is opgenomen in de toelichting op de balans (paragraaf gebeurtenissen na balansdatum; pagina 207). Daarnaast is in het jaarverslag een beschrijving opgenomen van de belangrijkste risico's en onzekerheden in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Het college maakt daarin de inschatting dat geen sprake is van een risico op de continuïteit van de gemeente.

Als onderdeel van onze controle werkzaamheden hebben wij de aanvaardbaarheid en toereikendheid van deze toelichtingen beoordeeld. Naar ons oordeel zijn de onzekerheden als gevolg van het Coronavirus toereikend toegelicht in het jaarverslag en de jaarrekening.

Coronavirus en onze controleverklaring

Op basis van onze controlestandaarden (706) bestaat de mogelijkheid om de gebruikers van de jaarrekening middels een onverplicht toelichtende paragraaf in onze controleverklaring (ofwel een paragraaf ter benadrukking van aangelegenheden) te wijzen op informatie in de jaarrekening die relevant is voor het begrip van de gebruikers. Wij hebben dat dit jaar gedaan omdat sprake is van een grote ramp die enorme effecten gaat hebben op de financiële positie van de gemeenten. Wij zullen in deze paragraaf benadrukken dat de lezer kennis moet nemen van de mogelijke gevolgen van de Coronacrisis voor de gemeente en verwijzen naar de bovengenoemde toelichtingen in de jaarrekening en het jaarverslag.

Zoals hierboven genoemd is het onduidelijk wat voor de langere termijn de gevolgen zijn van het Coronavirus. Wij onderhouden graag contact met u in de tussentijd en zijn bereid en bereikbaar om u te ondersteunen waar nodig en mogelijk.

Inleiding

Naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2019 hebben wij een aantal bevindingen en aanbevelingen over het afgelopen boekjaar weergegeven. Daarnaast willen wij, vanuit onze natuurlijke adviesfunctie, de volgende top 3 van aandachtspunten voor het komende jaar benoemen.

1. Gevolgen Coronacrisis

Zoals wij in paragraaf 2.3 hiervoor hebben aangegeven, en ook blijkt uit de impact analyse van de gemeente, zullen de gevolgen van de Coronacrisis een significante invloed hebben op de samenleving en de gemeente in het bijzonder. Wij zien deze impact, en in het bijzonder de impact op de liquiditeit, als belangrijk aandachtspunt voor 2020.

2. IT-beheersomgeving

In onze managementletter hebben wij uitgebreid gerapporteerd over de IT-beheermaatregelen. De in onze managementletter beschreven punten hebben deels betrekking op applicaties die door de gemeente Hilversum worden beheerd. De IT-omgeving voldoet (nog) niet aan alle vereisten die door ons als accountant gesteld worden. Gedurende de IT-audit is geconstateerd dat het autorisatiebeheer formeel beter zou moeten worden ingericht, beheerrechten moeten worden beperkt voor gebruikers werkzaam in de lijnorganisatie en het wijzigingenbeheer niet zichtbaar is vastgelegd. Wij benadrukken dat bij het uitbesteden van IT-werkzaamheden het van wezenlijk belang is om de integriteit van de data te borgen door middel van het aantoonbaar op orde hebben van de IT-beheersing. Dit kan door de afspraken hierover in de dienstverleningsovereenkomst op naleving te toetsen of door middel van een ISAE3402 type2 of SOC2 type2 verklaring hierover zekerheid te verkrijgen. Mede gezien het onderbrengen van diverse interne controlemaatregelen in de IT-beheeromgeving, adviseren wij de IT-beheeromgeving verder te optimaliseren. Daarnaast hebben wij begrepen dat gemeente Wijdmeren vanaf 2020 tevens de belastingapplicatie bij gemeente Hilversum onderbrengt. Hierdoor neemt de urgentie voor adequaat IT-beheer bij gemeente Hilversum ten behoeve van het gastheerschap voor de gemeente Wijdmeren toe.

3. Doorontwikkeling Administratieve Organisatie en Interne Controle (naar rechtmatigheidsverklaring in 2022)

We hebben de afgelopen jaren gezien dat er stappen zijn gezet in de verdere ontwikkeling van de interne controle, maar constateren ook dat voor de accountantscontrole in veel gevallen niet gesteund kan worden op (zichtbare) interne beheersingsmaatregelen. Naar onze mening zal dit ook in 2020 opnieuw aandacht vragen, in combinatie met ontwikkelingen zoals de rechtmatigheidsverantwoording van het college vanaf 2022. Deze rechtmatigheidsverklaring is de nieuwe stip op de horizon waarbij per proces keuzes gemaakt kunnen worden. Het ambitieniveau moet de gemeente (per proces) zelf bepalen. Wij verwijzen naar paragraaf 4.1 voor verdere duiding van dit aandachtspunt. Er is bij de gemeente sprake van een mix van controles: systeem- versus gegevensgericht en hard- versus soft controls. De gemeente Wijdmeren heeft de laatste jaren meer aandacht voor soft controls. Er is veel aandacht voor waarden en principes bij het personeel. Soft controls gaat over aandacht voor gedrag en cultuur. Gedrag en cultuur zijn van groot belang voor het functioneren van organisaties. Als de hard- en soft controls elkaar optimaal ondersteunen, dan wordt gewenst gedrag gestimuleerd en is de kans kleiner dat er fouten worden gemaakt en risicovolle incidenten ontstaan. Soft controls hebben hierdoor ook de aandacht van de accountant, omdat deze ook bij de risicoanalyse voor de controle een rol kunnen spelen. Derhalve bespreken wij voor 2020 graag met de gemeente de mogelijke invloed van de ontwikkeling van de gemeente hierin op de controle.

3. Resultaat & financiële positie

3.1 Resultaat 2019

3.2 Uw financiële positie vergeleken

3.1 Resultaat 2019

Resultaat 2019
ten opzichte van de
gewijzigde begroting
bedraagt € 1.777K
nadelig

Belangrijkste
afwijkingen in het
resultaat 2019 op
programma's

Het resultaat van gemeente Wijdmeren over het jaar 2019 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 1.777K nadelig. In het onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (x 1.000)	2019	BEGROTING NA WIJZIGINGEN	VERSCHIL	IN %
Saldo van baten en lasten	-4.985	-3.376	-1.609	-2,9
Onttrekkingen reserves	5.522	5.308	214	0,4
Dotatie aan reserves	-2.766	-2.384	-382	-0,7
Resultaat	-2.229	-452	-1.777	-3,2

De belangrijkste afwijkingen van de begroting na wijzigingen (berekend op basis van de begrote lasten ad € 54.762K) worden veroorzaakt door negatieve verschillen op de programma's Bestuur en Burger, Sociaal Domein en Ruimtelijke Ontwikkeling.

In hoofdstuk 6. van de jaarrekening heeft de organisatie een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen tussen de gewijzigde begroting en de realisatie. De hierin genoemde bedragen betreffen o.a.:

- ▷ Hogere lasten door de dotatie aan de voorziening pensioen huidige wethouders op basis van actuariële berekening ad €408K
- ▷ Hogere dotatie voorziening riool ad € 247K
- ▷ Hogere uitgaven Jeugdzorg ad € 735K
- ▷ Hogere uitgaven WMO; verrekening kosten voor beschermd wonen ad € 270K
- ▷ Hogere kosten op Decentralisatie Awbz naar WMO ad € 475K
- ▷ Lagere uitgaven op Bijzondere bijstand ad € 258K
- ▷ Lagere uitgaven op Participatie ad € 374K
- ▷ Grex Porseleinhaven verhoging verliesvoorziening, per saldo ad € 1.040K

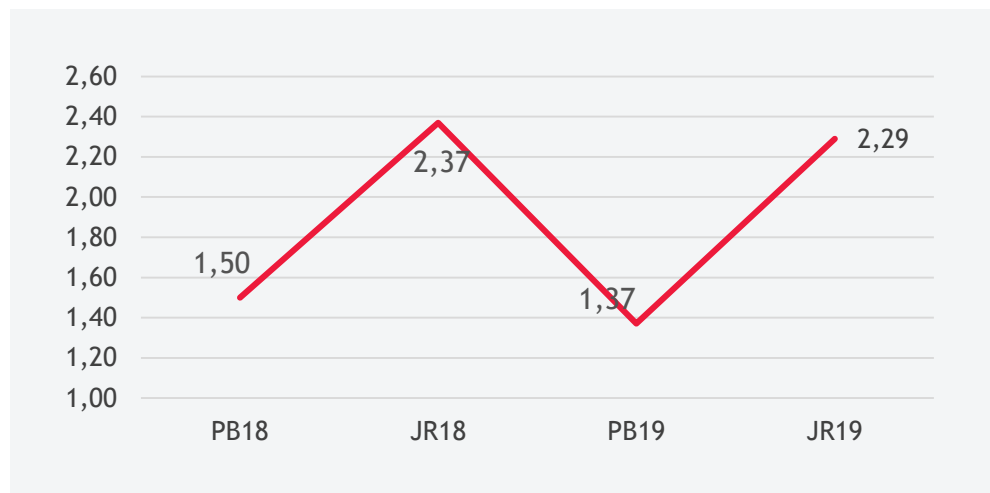
In hoofdstuk 8. van de jaarrekening is een overzicht opgenomen van de incidentele baten en lasten in 2019. Dit is per saldo € 218K negatief. Het structurele rekeningresultaat 2019 komt hierdoor uit op € 2.011K negatief. In hoofdstuk 8 is toegelicht dat dit wordt veroorzaakt door:

- ▷ In de programmabegroting 2019 is reeds uitgegaan van een negatief structureel begrotingsresultaat van € 0,7 mln.
- ▷ Fluctuatie van dotatie aan voorziening pensioenen wethouders € 0,4 mln.
- ▷ Lagere gerealiseerde opbrengst grondverkoop dan begroot € 0,2 mln.
- ▷ Toename van de uitgaven aan voorzieningen jeugd en WMO een verslechtering van het structureel resultaat over 2019 € 0,7 mln.

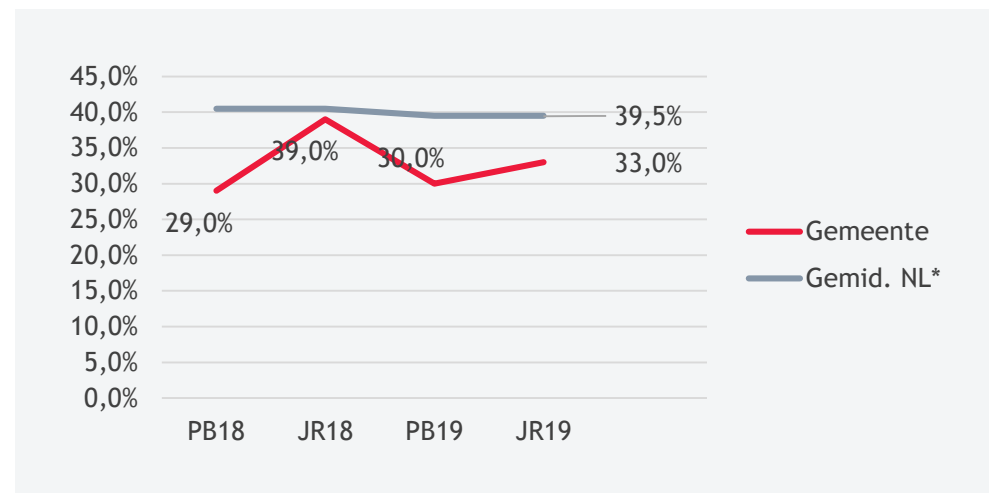
Het resultaat 2019 wijkt 4% af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van onze ervaringsnorm bij decentrale overheden is een afwijking van 2-3% inherent aan een complex begrotingsproces. Een afwijking van 4% ligt boven de ervaringsnorm. De gemeente heeft de oorzaken hiervan geanalyseerd en in de jaarrekening toegelicht.

3.2 Uw financiële positie vergeleken (1/3)

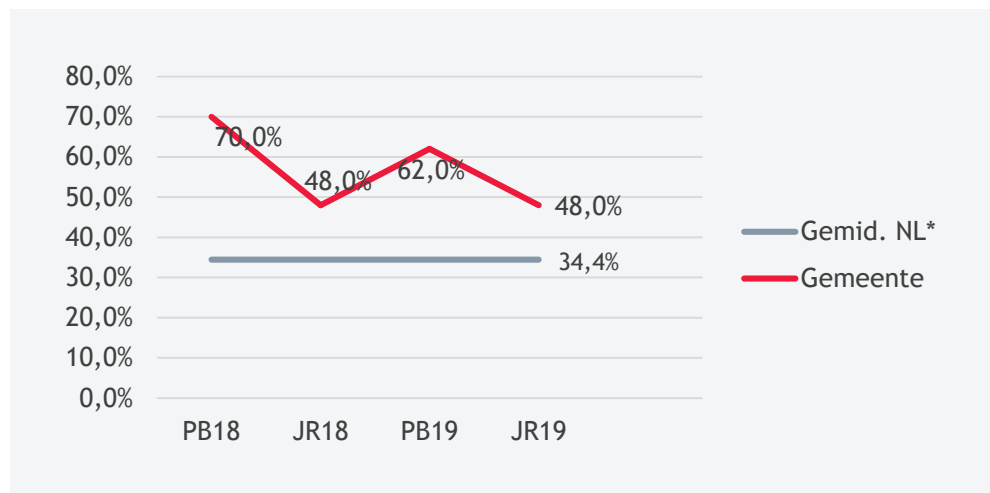
RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

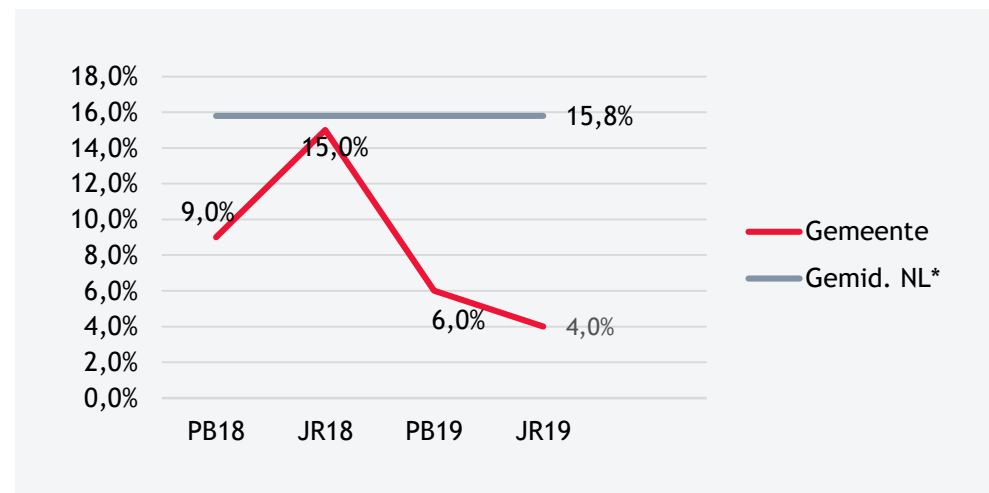
SOLVABILITEITSRATIO

NETTO SCHULDQUOTE

RATIO GRONDEXPLOITATIE

* De bron voor de gemiddelden NL betreft het gemiddelde over 2018 voor gemeenten in de categorie <25.000. Data gebaseerd op www.waarstaatjegemeente.nl.

3.2 Uw financiële positie vergeleken (2/3)

Kengetallen moeten in relatie tot elkaar worden gezien

Signaleringswaarden GTK 2020

Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden gezien. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gemaakt van de financiële positie van de gemeente. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling) uw financiële positie, mede in relatie tot de landelijke benchmark.

Signaleringswaarden volgens het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020 (GTK 2020)

Vanuit hun taak als financieel toezichthouder hebben de twaalf provincies een gemeenschappelijk financieel toezichtkader opgesteld dat vanaf begrotingsjaar 2021 gaat gelden. In het GTK 2020 zijn signaleringswaarden opgenomen voor de financiële kengetallen zoals opgenomen in het jaarverslag van de gemeente.

Weerstandsratio	Betekenis
≥ 2.0	Uitstekend
$1.4 < 2.0$	Ruim voldoende
$1.0 < 1.4$	Voldoende
$0.8 < 1.0$	Matig
$0.6 < 0.8$	Onvoldoende
< 0.6	Ruim onvoldoende

Waarderingscijfer	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90% - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% - 50%	< 20%
Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	> 105%

3.2 Uw financiële positie vergeleken (3/3)

Uw financiële positie

Uw weerstands-
vermogen is uitstekend

De gemeente kan aan
haar langetermijn-
verplichtingen voldoen

Financieel risico
als gevolg van de
grondexploitatie
is neutraal

Weerstandsvermogen gemeente Wijdmeren is uitstekend

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing heeft het college een overzicht opgenomen van de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bedraagt volgens deze paragraaf € 3,5 miljoen. In het weerstandsvermogen ultimo 2019 is geen bedrag meegeteld van vrij aanwendbare bestemmingsreserves. Ingeval van calamiteiten is het mogelijk om een deel van deze reserves een andere aanwending te geven. In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de relevante risico's benoemd. De gemeente Wijdmeren heeft op basis van interne berekeningen het totale bedrag aan risico's waaraan de organisatie is blootgesteld bepaald op € 4,8 miljoen (2018: € 5,5 miljoen). Ten opzichte van voorgaand jaar is de risicoschatting consistent uitgevoerd. Risico's voor Uitval automatisering en Schade archief zijn vervallen. Nieuw in 2019 zijn de risico's Implementatie Omgevingswet en Programma Aanpak Stikstof conform de actualiteit.

In september 2019 is de nota Risicomanagement 2019 vastgesteld. In deze nota is de kans van optreden van de diverse risico's doorvertaald naar percentages variërend tussen de 20% en 60% voor het bepalen van de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen. In de gevallen van risico's waarbij de kans van optreden groter is dan 60% wordt uit voorzichtigheid de daarmee samenhangende kosten volledig voorzien. Op basis hiervan is de benodigde weerstandscapaciteit bepaald op € 1,5 mln.

De ratio weerstandsvermogen is bepaald door de weerstandscapaciteit ad € 3,5 miljoen te delen door de benodigde weerstandscapaciteit ad € 1,5 miljoen. Dit resulteert in een ratio weerstandsvermogen van 2,29. Het weerstandsvermogen van de gemeente Wijdmeren is volgens het GTK2020 uitstekend te noemen.

De risicobeheersing is reeds op een gedegen wijze ingericht door de gemeente met het zicht op doorontwikkeling naar in-control statement.

Solvabiliteit en netto-schuldquote

De solvabiliteit bedraagt ultimo 2019 33%. Voor de solvabiliteit geldt dat hoe hoger dit percentage is, hoe beter de gemeente Wijdmeren in staat is om haar verplichtingen op lange termijn te voldoen.

De netto schuldquote bedraagt 48%. De netto-schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie en de hoogte van de investeringen uit het nabije verleden.

Zowel de solvabiliteit als de netto-schuldquote laten een positieve ontwikkeling zien ten opzichte van de signaleringswaarden volgens het gemeenschappelijk financieel toezichtkader (GTK2020). De solvabiliteit valt in de categorie neutraal en de netto-schuldquote valt in de categorie minst risicovol.

Ratio grondexploitatie

Voor de ratio grondexploitatie geldt dat hoe lager deze is, hoe beter. De ratio grondexploitatie van de gemeente Wijdmeren is gedaald en valt voor 2019 in de categorie minst risicovol.

4. Belangrijkste bevindingen

- 4.1 Interne beheersing en rechtmatigheidsverantwoording
- 4.2 Sociaal domein uitgelicht
- 4.3 Ontwikkeling grondexploitaties
- 4.4 BBV, WNT en SiSa
- 4.5 Begrotingsrechtmatigheid
- 4.6 Significante schattingsposten
- 4.7 Overige bevindingen

Nog aandachtspunten in de interne beheersing. Onze controle vooral gegevensgericht. Zie ook managementletter 2019.

Ambitie gemeente is uitgesproken

In voering rechtmatigheidsverantwoording 2022

Notitie commissie BBV en BADO (verwacht)

Invoering naar onze mening een kans

Interne beheersing en onze aanpak voor 2020

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij een interim-controle uitgevoerd. De bevindingen naar aanleiding van deze controle hebben wij opgenomen in onze managementletter d.d. 31 januari 2020.

Samenvattend hebben wij geconstateerd dat er bij uw gemeente, net als veel andere gemeenten, nog aandachtspunten resteren. Dit betekent niet dat uw gemeente niet in control is, maar wel dat het in control zijn voor ons niet voor elk proces toetsbaar blijkt uit controlesporen in de processen en systemen. Derhalve konden wij het afgelopen jaar voor onze controle (nog) niet steunen op uw interne beheersing en hebben wij de jaarrekening voornamelijk achteraf en gegevensgericht gecontroleerd (middels deelwaarnemingen, cijferbeoordelingen, steekproeven, etc.).

Wij hebben in onze managementletter opgeroepen om uw ambities en mogelijkheden op het gebied van de interne beheersing te bepalen, zodat wij ook onze controleaanpak daarop kunnen aanpassen. Enerzijds omdat het niveau van interne beheersing de primaire verantwoordelijkheid is van het college / de organisatie en anderzijds om te voorkomen dat wij de lat in onze controle-aanpak te hoog leggen en daar elk jaar met dezelfde bevindingen over blijven rapporteren.

Wij hebben in onze managementletter aangegeven dat de gemeente momenteel voldoet aan de 2^e variant van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC). Dit houdt in dat het onderdeel is van het interne beheersingskader. Bij de bespreking van de managementletter is reeds naar voren gekomen dat de gemeente de ambitie heeft dit naar de 3^e variant te brengen: Interne beheersingsmaatregel, waarop de accountant kan steunen bij zijn organisatiegerichte werkzaamheden. Het college heeft besloten als ambitie te hanteren om in het verslagjaar 2022 hier geheel aan te voldoen.

Invoering rechtmatigheidsverantwoording door het college met ingang van 2022

Met ingang van (waarschijnlijk) 2022 moeten Colleges van burgemeester en wethouders zelf een rechtmatigheidsverantwoording afgeven bij de jaarrekening. Besluitvorming over de rechtmatigheidsverantwoording is als niet-urgent bestempeld, als gevolg waarvan door de corona crisis dit aspect niet meer in 2020 op landelijk politiek niveau zal worden behandeld. Derhalve is ingang waarschijnlijk gefaseerd naar 2022. De rechtmatigheidsverantwoording heeft aanzienlijke gevolgen voor de (interne) beheersing van gemeentelijke organisaties en ook de rol van de accountant verandert hierdoor. Een uitdaging, maar naar onze mening ook een kans voor gemeenten.

Uit de notitie van de commissie BBV blijkt dat er een standaard model van de verklaring komt, rechtmatigheid wordt beperkt tot drie rechtmatigheidsaspecten, de raad de tolerantiegrenzen kan bepalen (tot 3%) en bevindingen moeten worden opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering. De commissie BADO komt naar verwachting ook nog met een nadere uitwerking en toelichting.

BDO ziet de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording als een kans om de controlerende rol van de raad te versterken en te investeren in een verdere ontwikkeling van de bedrijfsvoering. Het gaat daarbij om fundamentele vragen als:

- Op welke onderwerpen en met welke diepgang wilt u gemeenteraad kaders stellen en controleren?
- In hoeverre werkt u als college rechtmatig en/of bent u in control?
- In hoeverre is uw bedrijfsvoering, interne controle en IT beheer op orde en wat is ervoor nodig om daar te komen?
- En misschien wel de moeilijkste vraag van allemaal: wat zijn uw ambities (zie ook vorige paragraaf en onze managementletter) en is uw huidige organisatie in staat is om aan die doelen en verwachtingen te voldoen?

Drie varianten:

1. Minimale
2. Ambitie
3. ICS

Varianten 1 en 2 meest reëel

Advies: opstellen Business Case en plan van aanpak

Invoering rechtmatigheidsverantwoording door het college met ingang van 2022 (vervolg)

In onze visie zijn er drie varianten waar u als gemeente naar kunt streven:

1. De minimale variant van de rechtmatigheidsverantwoording

In deze variant zorgt het college (in afstemming met raad en accountant) voor een interne beheersing specifiek gericht op de rechtmatigheidsverantwoording. Dat betekent dat de interne controles zodanig systeem- of gegevensgericht gepland worden, dat het college tot een gedegen onderbouwd oordeel kan komen over de rechtmatigheid. De aanpak wordt vastgelegd in het interne controleplan en vanwege de relatie met de controle van de getrouwheid afgestemd met de accountant.

2. De ambitie variant

In deze variant gaat de gemeente een stapje verder en gebruikt de rechtmatigheidsverantwoording als impuls om de bedrijfsvoering te verbeteren. Middels een plan van aanpak wordt uitgewerkt wat de ambitie van de gemeente is ten aanzien van de AO/IB (systeemgericht), IT-beheer en VIC. Daarbij wordt de gehele organisatie betrokken, bijvoorbeeld middels het zogenaamde 'Three Lines of Defence'-model, zodat ook de verantwoordelijke managers in de 1^e en 2^e lijn mede verantwoordelijk worden voor het rechtmatigheidsbeheer. Om dit ook in de organisatie vorm te geven zal meer tijd vragen.

3. De in control statement

Deze variant gaat nog weer een stap verder. In dit geval verklaart het college niet alleen getrouw / rechtmatig te hebben gewerkt, maar ook dat het systeem van interne beheersing en risicomanagement toereikend is om de risico's te beheersen, ofwel dat de organisatie 'in control' is. Hiervoor moet een specifiek normenkader worden afgesproken, dat verder kan gaan dan alleen interne procedures (compliance) maar ook kan gaan over de beheersmaatregelen ten aanzien van operationele en strategische doelen. In dit normenkader zouden bijvoorbeeld ook de activiteiten op het gebied van het sociaal domein kunnen worden opgenomen of prestaties ten aanzien van duurzaamheid (afhankelijk van de behoefte van college en raad).

Kijkend naar deze drie varianten zal de eerste variant voor 2020 al de nodige inspanning kosten. De tweede variant is wat ons betreft op langere termijn te adviseren, omdat dit een goede impuls kan zijn voor de bedrijfsvoering. Rechtmatigheid is immers ook de verantwoordelijkheid van de gehele organisatie en niet alleen het probleem van de IC-afdeling of controllers. De derde variant zal naar onze inschatting, zeker op korte termijn, voor veel gemeenten meer tijd vergen.

In alle gevallen zal het jaar 2020 gebruikt moeten worden om een plan van aanpak te schrijven gericht op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Hiervoor moeten de volgende stappen worden gezet:

1. Informeren en afstemmen van deze ontwikkeling met raad, college en organisatie
2. Opstellen business case 'rechtmatigheidsverantwoording'
3. Vormen projectteam en opstellen plan van aanpak
4. Uitvoering en implementatie
5. Afgeven rechtmatigheidsverantwoording
6. Evaluatie business case

Wij zijn graag bereid met u van gedachten te wisselen over de verdere uitwerking hiervan.

4.2 Sociaal domein uitgelicht (1/2)

Sociaal domein 2019
bedragen circa
€ 9,7 miljoen

Sociaal domein in de jaarrekening

De lasten van gemeente Wijdmeren met betrekking tot het sociaal domein met betrekking tot Wmo en Jeugdzorg bedragen over 2019 circa € 9,7 miljoen. In hoofdlijnen zijn deze lasten als volgt opgebouwd:

ONDERDEEL (x € 1 mln.)	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Jeugdzorg ZIN	4,4	3,9	3,6
Wmo ZIN	4,9	4,3	4,4
Pgb	0,4		
Totaal	9,7	8,2	8,0

Voor zowel Wmo als Jeugdzorg geldt dat de uitgaven de afgelopen jaren (fors) zijn gestegen. Deze stijgingen ontstaan voornamelijk door een toenemende vraag. De landelijke financiële ontwikkelingen zijn zorgwekkend en een steeds groter deel van de beschikbare middelen in de begroting van de gemeente Wijdmeren worden hierdoor besteed aan het sociaal domein. Dergelijke stijgingen zijn op de lange termijn niet houdbaar, temeer ook omdat de gemeente Wijdmeren de aanvullende uitgaven niet kan claimen bij het Rijk. De gemeente Wijdmeren onderneemt diverse initiatieven om de kosten van het sociaal domein terug te dringen. Het is zaak om daarbij kritisch de ontwikkeling van de uitgaven in het sociaal domein te blijven bewaken.

Onzekerheden Sociaal domein

De gemeente heeft in regioverband (“Regio Gooi- en Vechtstreek”) met andere gemeenten Jeugdzorg en Wmo ingekocht. Gezien de situatie die voor de zorgaanbieders door de Coronacrisis is ontstaan is de oplevering van de verantwoording door de Regio vertraagd. De Regio heeft eind mei een voldoende beeld gekregen en de verantwoording voltooid waarna door de accountant van de Regio daarbij een verklaring is afgegeven. Voor de meeste zorgaanbieders is voor 2019 uiteindelijk een controleverklaring ontvangen ten aanzien van de geleverde zorg over 2019.

Uit de controle bij de Regio blijkt dat van een aantal zorginstellingen nog onvoldoende controle-informatie is ontvangen, waarmee kan worden onderbouwd dat voor de gefactureerde zorg ook daadwerkelijk prestaties zijn verricht. Dit zorgt voor een onzekerheid van € 189K. Daarnaast is sprake van rechtmatigheidsfouten voor een bedrag van € 3K. Dit bedrag nemen wij niet mee in onze oordeelsvorming, omdat dit onder de tolerantie valt.

Bij de aansluiting van de verantwoording van de Regio is tevens een verschil geconstateerd in de aansluiting van het OHW ad € 290K dat in de jaarrekening 2019 is gecorrigeerd.

4.2 Sociaal domein uitgelicht (2/2)

Fout pgb mede
gebaseerd op
projectiebrieven

Geraamde fout in de persoonsgebonden budgetten

De SVB controleert zorgovereenkomsten, toetst facturen en declaraties en betaalt uit aan zorgverleners of andere instellingen. Uw gemeente verstrekt de beschikkingen pgb en is verantwoordelijk voor een adequate cliëntregistratie en het vaststellen van de prestatielevering. Uit de accountantscontrole 2019 bij de SVB blijkt dat landelijk sprake is van een oordeel met beperking. Ten aanzien van de rechtmatigheidsfouten zijn de foutpercentages opgenomen in de gemeente specifieke projectiebrieven die de SVB heeft verstrekt. Voor gemeente Wijdmeren zijn de percentages voor rechtmatigheidsfouten en voor getrouwheidsfouten voor zowel de Wmo als Jeugdzorg opgenomen in onderstaande tabel:

PGB PER CATEGORIE	FINanciële RECHTMATIGHEIDSFOUT	FINanciële GETROUWHEIDSFOUT
Jeugdzorg	1,53%	1,45%
Wmo	1,41%	1,41%

De financiële rechtmatigheidsfout voor pgb voor de gemeente Wijdmeren die blijkt uit de van de SVB ontvangen projectiebrieven, bedraagt circa € 5.992, bestaande uit € 2.525 Wmo en € 3.467 Jeugdzorg. Voor de getrouwheidsfouten geldt dat deze gelijk zijn voor alle gemeenten in Nederland. Deze zijn opgenomen in de Verantwoordingen Trekkingsrechten pgb voor Wmo en Jeugdwet die de SVB heeft opgesteld. De financiële getrouwheidsfout bedraagt € 5.680, bestaande uit € 2.413 Wmo en € 3.267 Jeugdzorg. Daarnaast bestaat er een verschil tussen de verantwoording in de jaarrekening en de verantwoording van de SVB van gesaldeerd circa € 6K. In het kader van de rechtmatigheid nemen wij van de hiervoor genoemde posten geen bedrag mee in onze oordeelsvorming, omdat deze onder de tolerantie vallen.

De SVB toetst niet op levering van de zorg. Hierdoor is er sprake van een onzekerheid. De gemeente verkrijgt echter zekerheid door intern ingerichte processen, zoals het toekenningsproces, waardoor deze onzekerheid deels teniet wordt gedaan. De processen van pgb Jeugdzorg en Wmo lopen op een aantal onderdelen verschillend, waardoor voor Jeugdzorg en Wmo niet dezelfde zekerheid wordt verkregen. Tevens verkrijgt de gemeente aanvullende zekerheid vanwege de ontvangsten van het CAK. Op basis van het zekerheidspercentage dat de gemeente Wijdmeren hierdoor verkrijgt, zijn de onzekerheden voor pgb in totaal geraamd op circa € 174K.

Wij hebben een review gedaan en kunnen steunen op de werkzaamheden van de accountant van de SVB. Daarbij concluderen wij dat de formele fouten zoals geconstateerd door de accountant van de SVB geen impact hebben op het rechtmatigheidsoordeel over de jaarrekening 2019 van uw gemeente.

Actualisatie en bijstelling grondexploitaties

De grootste balanspost met betrekking tot onderhanden projecten betreft de grondexploitaties. Door de invloed van de parameters (zoals kostenstijgingen, fasering, druk op verkoopprijzen, rente-effecten) die bepalend zijn voor de in de toekomst te realiseren opbrengsten hebben wij bij onze controle de grondexploitaties diepgaand gecontroleerd.

De risico's voor de grondexploitaties zijn in essentie terug te brengen tot drie P's:

- ▶ **Planning:** is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt? Immers, de marktbehoefte bepaalt welke projecten op welk moment te realiseren zijn.
- ▶ **Programmering:** in de afgelopen jaren hebben economische ontwikkelingen geleid tot belangrijke wijzigingen in vooral de woningbehoefte. Is er een kritische analyse van de 'mix' van woningen (huur, koop, vrije kavel appartementen, etc.) in de projecten in relatie tot de huidige marktvraag in de gemeente?
- ▶ **Prijs:** inherent gevolg van de economische crisis is dat de verkoopprijzen van woningen en dus van grond onder druk staan. Is afgewogen welke prijzen kunnen worden gehandhaafd, rekening houdend met het risico dat gronden later of in het geheel niet worden afgenomen?

Deze drie P's zijn tijdens de jaarrekeningcontrole besproken met uw medewerkers. Tijdens deze gesprekken zijn de uitgangspunten gechallenged. De grondexploitaties zijn met deze uitgangspunten per 31 december 2019 geactualiseerd. Tevens is beoordeeld of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze zijn gewaardeerd en of er mogelijk een (aanvullende) verliesvoorziening moet worden getroffen. Het eindresultaat van de grondexploitaties is gebaseerd op de eindwaarde berekend voor de grondexploitaties.

Voor het boekjaar 2019 zijn bij de gemeente alle grondexploitaties geactualiseerd. Evenals in 2019, heeft ook begin 2020 een doorlichting van de grondexploitaties plaatsgevonden, dit heeft geleid tot aanpassingen van de voorzieningen Nedervecht en Porseleinhaven. Deze herijking heeft tot een toename in voorzieningen voor verlieslatende projecten in de jaarrekening 2019 geleid. Tijdens het jaarrekeningtraject waren alle besluiten omtrent de nieuwe parameters in de grondexploitatie genomen. De uitgewerkte plannen en de bijbehorende berekeningen zijn gedurende de controle met uw medewerkers doorgesproken. De gehanteerde parameters zijn passend binnen de bandbreedte en de mutaties zijn verklaarbaar en voldoende onderbouwd.

Ultimo 2019 is de omvang van de voorziening grondexploitaties € 9,9 miljoen op een bruto boekwaarde van € 12 miljoen. De voorziening heeft voor € 7,8 betrekking op het project Porseleinhaven en is voor dit project in 2019 toegenomen met € 1 miljoen. De overige € 2,1 miljoen heeft betrekking op het project Nedervecht.

Naar verwachting wordt de grondexploitatie Porseleinhaven eind 2022 afgerond. De grondexploitaties Nedervecht en Ter Sype worden in 2021 voltooid. De eindwaarde van de grondexploitaties Porseleinhaven en Nedervecht is dus negatief en voor Ter Sype beperkt positief. De voorziening is met per saldo in 2019 met € 988.634 verhoogd om zo gelijk te zijn aan de berekende eindwaarden.

De nog te realiseren opbrengsten bedragen voor de 3 projecten gezamenlijk € 5 miljoen, hiermee is reeds 77% van de verwachte opbrengsten (totaal € 21,5 miljoen) gerealiseerd. De nog te realiseren kosten bedragen € 2,9 miljoen, hiermee is reeds 90% van de verwachte kosten (totaal € 31,3 miljoen) gerealiseerd.

Redelijkheid belang-
rijkste schattings-
elementen vastgesteld

BBV wordt nageleefd

WNT-verantwoording
voldoet aan de
vereisten

Geen bevindingen
SiSa-bijlage

Bevindingen ten aanzien van naleving van de wettelijke verslaggevingsregels (BBV)

Wij hebben vastgesteld dat gemeente Wijdmeren de wettelijke verslagleggingsregels (BBV) heeft nageleefd.

Naleving van de (publicatieverplichtingen) WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing en vervangt tegelijkertijd de Wopt (Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens). Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechte(n)s in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen.

Voor gemeenten geldt dat de gemeentesecretaris en de griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2019 niet meer bedragen dan € 194.000 per jaar. De externe accountant is belast met de controle op de naleving van de WNT door de instelling.

Overschrijding van de bezoldigingsnorm wordt aangemerkt als een onverschuldigde betaling, die door de topfunctionaris terugbetaald moet worden aan de instelling. Gebeurt dit niet, dan is BDO als accountant wettelijk verplicht om bij het ministerie melding te doen van deze onverschuldigde betaling. Wij hebben tevens een meldingsplicht indien u geen of onjuiste gegevens heeft gepubliceerd in de jaarrekening.

Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2019 van de gemeente Wijdmeren niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2019 van de gemeente Wijdmeren voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachting accountantscontrole SiSa 2019. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden. Zie tevens Bijlage B.

Overschrijding baten/lasten

Lastenoverschrijdingen in het kader van begrotingsrechtmatigheid

In totaal heeft uw gemeente circa € 54,8 miljoen aan lasten begroot na wijziging, tegenover circa € 58 miljoen aan werkelijke lasten in 2019. Dit is in totaal een overschrijding van € 3,2 miljoen (5,8%). Aan baten had uw gemeente een bedrag van € 51,4 miljoen begroot na wijziging, tegenover € 53 miljoen aan werkelijke baten in 2019. In totaal gaat het om een hogere realisatie van baten van € 1,6 miljoen (3,1%). Naast het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten kent een gemeente ook het gerealiseerde resultaat. Dit is het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten plus of min de tussentijdse resultaatbestemmingen. Deze bestemmingen bestaan uit in de loop van het jaar gedane onttrekkingen uit reserves minus de tussentijdse stortingen in reserves. De stortingen in dan wel onttrekkingen aan reserves vinden plaats op basis van door u genomen besluiten. In 2019 is er per saldo circa € 2,75 miljoen aan de reserves onttrokken zodat het gerealiseerde resultaat € 2,2 miljoen negatief bedraagt.

De gemeenteraad autoriseert de begroting en stelt de kaders voor het college vast. Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid binnen de gestelde begroting. Begrotingsafwijkingen dienen tijdig gesignaleerde en gerapporteerd te worden aan de gemeenteraad. Bij begrotingsoverschrijdingen die niet gedurende het jaar zijn voorgelegd aan de gemeenteraad is formeel sprake van een onrechtmatigheid. Echter hoeven deze overschrijdingen niet altijd te worden meegewogen in het accountantsoordeel bijvoorbeeld indien de overschrijding geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerd opbrengsten of overschrijdingen bij open-einde regelingen. In de toelichting op het overzicht van baten en lasten zijn de begrotingsoverschrijdingen nader weergegeven en geanalyseerd.

Controle begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2019, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de raad nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV. Belangrijk hierbij is dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma. Zie hierna voor een overzicht van de lastenoverschrijdingen per programma en de overschrijdingen van investeringskredieten.

4.5 Begrotingsrechtmatigheid (2/2)

Overschrijding baten/lasten

Op de in onderstaande tabel opgenomen programma's is een begrotingsoverschrijding op de lasten te constateren. Deze zijn in te delen in de onderstaande categorieën zoals opgenomen in de Kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV.

PROGRAMMA	BEGROTINGSAFWIJKING	ONRECHTMATIG	
		TELT NIET MEE IN OORDEEL	TELT WEL MEE IN OORDEEL
1. Bestuur en Burger (totaal € 3.625.000)	Betreft overschrijdingen (totaal € 529.000). De hogere uitgaven passen binnen het bestaande beleid, welke niet tijdig zijn gesignaleerd.	✓	
4. Economische zaken, recreatie en toerisme (totaal € 2.578.000)	Betreft overschrijdingen (totaal € 199.000) welke worden gecompenseerd door opbrengsten.	✓	
5. Sociaal Domein (totaal € 20.245.000)	Betreft overschrijdingen (totaal € 829.000). De overschrijding betreft met name de veel hogere kosten voor jeugdzorg en WMO. De jeugdzorg is een open einde regeling.	✓	
6. Natuur en milieu (totaal € 643.000)	Betreft overschrijdingen (totaal € 16.000) welke worden gecompenseerd door opbrengsten.	✓	
7. Ruimtelijke ontwikkeling (totaal € 9.098.000)	Betreft overschrijdingen (totaal € 1.628.000). De hogere uitgaven passen binnen het bestaande beleid, welke niet tijdig zijn gesignaleerd. De overschrijdingen worden deels gecompenseerd door opbrengsten.	✓	

Bovenstaande begrotingsafwijkingen zijn ontleend aan het Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2019. Wij verwijzen voor een inhoudelijke en meer specifieke analyse van de begrotingsafwijkingen naar de Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2019 (hoofdstuk 5).

Kredietoverschrijdingen

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid hebben wij tevens de lastenoverschrijdingen op investeringskredieten beoordeeld om vast te stellen of de gerealiseerde uitgaven binnen de door de gemeenteraad geautoriseerde begroting zijn gebleven. Uit deze analyse blijkt dat op diverse investeringskredieten sprake is van een overschrijding van de door de gemeenteraad vastgestelde investeringskredieten. Volgens het kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV is hierbij in principe sprake van een onrechtmatigheid, maar telt deze niet mee voor het oordeel indien alsnog goedkeuring is gegeven aan de overschrijdingen. Hiervan is in de meeste gevallen sprake. Van een onrechtmatige overschrijding is ook geen sprake als deze samenhangt met een ander investeringskrediet. De overige kredietoverschrijdingen beneden de materialiteit die wel meetellen in ons oordeel bedragen slechts € 1.400.

4.6 Significante schattingsposten

Schattingen zijn in het algemeen conservatief/ neutraal/optimistisch van aard

Inherent aan het opmaken van een jaarrekening is dat het college schattingen moet maken. Bepaalde schattingen zijn van bijzonder belang door hun invloed op de jaarrekening en de waarschijnlijkheid dat toekomstige gebeurtenissen significant afwijken van de verwachtingen van het management. Een goed inzicht in de jaarrekening vereist kennis van deze posten. Als onderdeel van de controle hebben wij de aanvaardbaarheid van de schattingen beoordeeld. In het hierna opgenomen overzicht hebben wij van de jaarrekeningposten waaraan een belangrijke schatting ten grondslag ligt grafisch weergegeven op welke wijze wij de door het college gebruikte mate van prudentie inschalen.

POST IN DE JAARREKENING	BEDRAG (x € 1.000)	BEOORDELING HUIDIG BOEKJAAR	TOELICHTING SCHATTING
Openstaande debiteuren	1.530		Op de waardering van de debiteuren is per 31 december 2019 een voorziening van € 246K in mindering gebracht. De onderbouwing voor de schatting is consistent met voorgaand jaar.
Voorzieningen	8.014		De voorziening VGRP neemt toe doordat de investeringen achter gebleven zijn t.o.v. begroot.
Waardering materiële vaste activa	49.421		De afschrijvingen zijn consistent met voorgaand jaar berekend. Er is geen sprake van een duurzame waardevermindering per 31 december 2019.
Waardering financiële vaste activa	1.446		Er is geen sprake van afwaarderingen per 31 december 2019.
Waardering grondexploitaties, voorziening	2.055		Op de waardering van de grondexploitaties is per 31 december 2019 een voorziening van € 9.934K in mindering gebracht. Dit is conform de berekende negatieve eindwaarde van de grondexploitaties. Zie toelichting op p.21.

 conservatief neutraal optimistisch

4.7 Overige bevindingen

Getrouwheid

Gecorrigeerde controlebevindingen:

Op pagina 7 van dit verslag zijn reeds de ongecorrigeerde controleverschillen weergegeven. Naast de ongecorrigeerde controleverschillen, zijn tijdens onze controle controleverschillen geconstateerd welke zijn gecorrigeerd door het management.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING (x € 1.000)	FOUTEN	ONZEKERHEDEN
Getrouwheid		
Investerings uitgevoerd in 2019 opgenomen in 2019 als nog te betalen, geen resultaat-effect	372	-
Verhoging voorziening dubieuze debiteuren	- 28	
Herrubricering vorderingen/schulden, geen resultaat-effect	36	
Sociaal domein - Wmo en Jeugdzorg ZIN	290	
Totaal	262	-

Overige bevindingen

Voorzieningen en beheerplannen

In de toelichting bij de jaarrekening 2019 op bestemmingsreserves onderhoud en voorziening GRP is opgenomen dat het college op 3 maart 2020 heeft besloten onderzoek te laten doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het “beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen gemeente Wijdmeren”. Wij vinden dit een positief punt, hoewel dit voor de jaarrekening 2019 geen effect meer heeft. Voor gebouwen is eind 2019 wel een nieuw meerjarenonderhoudsplan vastgesteld voor de periode 2019-2028. Dit plan is naar onze mening redelijk summier. Voor onderhoud gebouwen is een reserve gevormd die per 31 december 2019 € 1,2 miljoen bedraagt. Daarnaast is sprake van diverse andere reserves die zien op onderhoud van materiële vaste activa. Bij een nadere onderbouwing met behulp van het geplande externe onderzoek zouden de reserves per eind 2020 mogelijk als voorziening kunnen kwalificeren.

Voor het Gemeentelijk Rioleringsplan is wel sprake van een voorziening. Hierbij is aangegeven dat de in 2019 en eerder niet uitgevoerde rioolwerkzaamheden in een latere fase worden uitgevoerd en aan de voorziening onttrokken. Het begin 2018 vastgestelde GRP 2018-2021 is ambitieus en er zullen grootscheepse investeringen in het gebied nodig zijn om de doelstellingen uit het plan te realiseren. Het is de vraag of dit haalbaar is, want de achterstand en daarmee de voorziening is toegenomen in 2019. Het plan geeft een voorziening van € 3,5 miljoen aan per ultimo 2019 en de stand van de voorziening VGRP is € 6 miljoen per ultimo 2019. Doordat de werkelijkheid in deze mate afwijkt van de planning neemt de betrouwbaarheid van het plan af. Ons advies is evenals vorig jaar om de beheersplannen te actualiseren en deze actueel te houden op basis van de uitgevoerde werkzaamheden en de planning voor de uit te voeren werkzaamheden.

Financiering

In de paragraaf financiering is toegelicht dat in het 1e kwartaal 2019 sprake is geweest van overschrijding van de kasgeldlimiet.

Bijlagen

- A Onze controle
- B Bevindingen SiSa-bijlage

A. Onze controle

Doel en object van de controle

Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van de gemeente Wijdmeren, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld zijn in overeenstemming met het BBV. Voor een uitgebreide beschrijving van onze aanpak verwijzen wij naar onze opdrachtbevestiging d.d. 6 december 2019 met kenmerk RB/NS/DvdS/AA19-1875.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door de raad vastgestelde toleranties gehanteerd. De raad heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie. Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 607.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 30.000 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn. Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid en rechtmatigheid van de informatie in de WNT-verantwoording en de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor de WNT en SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven WNT- en SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.

Onafhankelijkheid

Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controle cliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij bevestigen dat we geen giften hebben gegeven aan dan wel aangenomen van de organisatie of haar personeel. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden.

Opdracht en controleaanpak

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging van 9 september 2019. Tevens beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het jaarverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging.

Onze controleaanpak is gebaseerd op een risicogerichte benadering. Deze aanpak gaat uit van een risicoanalyse op transactiestromen, zoals verkoopactiviteiten en personeelszaken. Daarnaast worden bedrijfsrisico's beoordeeld die voortvloeien uit de strategie en operaties van gemeente Wijdmeren. In de risicoanalyse hebben wij beoordeeld in hoeverre de onderkende risico's van invloed kunnen zijn op de jaarrekening.

De risico's met een hoge waarschijnlijkheid van het zich voordoen en mogelijk materiële impact hebben in onze controle meer aandacht gehad. Deze risico's betreffen:

- ▶ In onze controlestandaarden (NV COS) wordt expliciet het risico van management override (bewuste beïnvloeding door bestuur of management van de jaarcijfers) als belangrijk te onderkennen theoretisch risico benoemd. Als accountant moeten wij in onze werkzaamheden hier specifiek aandacht aan besteden.
- ▶ Het niet naleven van de Europese aanbestedingsregels.
- ▶ Onjuiste waardering bouwgronden in exploitatie (materiele post met verschillende schattingselementen).
- ▶ De gevolgen van ongeautoriseerde handelingen in de IT-systemen.

Strekking van de controle-verklaring

Aangezien de jaarrekening 2019 van gemeente Wijdmeren aan de daaraan te stellen eisen voldoet, hebben wij een goedkeurende controleverklaring, gedateerd op 30 juni 2020, afgegeven bij deze jaarrekening. Alle bevindingen voortvloeiend uit onze controle van de jaarrekening 2019 zijn afdoende behandeld en onze controle is afgerond.

Continuïteit

De waarderingen in de jaarrekening van gemeente Wijdmeren zijn gebaseerd op de veronderstelling dat gemeente Wijdmeren als geheel in continuïteit zal worden voortgezet. De inschatting of een duurzame voorzetting mogelijk is, inclusief de eventueel in de jaarrekening op te nemen toelichting, is de wettelijke verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders. Als accountant beoordelen wij de aanvaardbaarheid van de door het college van burgemeester en wethouders ingeschatte mogelijkheden tot een duurzame voortzetting. Wij vinden deze inschatting aanvaardbaar.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen

De grondslagen van de jaarrekening 2019 zijn aanvaardbaar

De jaarstukken 2019 van uw gemeente bestaan uit:

- ▶ Het jaarverslag 2019 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen).
- ▶ De jaarrekening 2019 (balans met toelichting, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting inclusief SiSa-bijlage en taakvelden).

In het onderdeel ‘programmaverantwoording’ van het jaarverslag dient informatie opgenomen te worden over: wat hebben we gedaan, wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost? De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen, bedrijfsvoering etc.) het jaarverslag. Beide onderdelen vallen niet (expliciet) onder de controle van de jaarrekening. Het primaire object van de accountantscontrole (op grond van artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening (de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting). De inhoud van het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) hebben wij getoetst. Bij onze controle hebben wij geen materiële afwijkingen tussen het jaarverslag en de jaarrekening geconstateerd. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn met elkaar verenigbaar.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeente zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2019. In 2019 zijn er geen wijzigingen geweest in toegepaste verslaggevingsgrondslagen die een aanzienlijke invloed hebben op de baten en lasten of de financiële positie van uw gemeente. Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie van uw gemeente en de baten en lasten in de jaarrekening. Daarnaast vereisen zij van het college en het management dat zij een oordeel vormen ten aanzien van soms moeilijke, subjectieve en complexe posities vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn. Wij hebben het door het college en het management toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Fraude en non-compliance

Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Daarnaast hebben wij beoordeeld in hoeverre sprake kan zijn van een risico omtrent corruptie. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de organisatie. Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en de mogelijke fraudesituaties besproken met de directie, de concern controller, de portefeuillehouder financiën en met de auditcommissie. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd.

Bij de beoordeling van het risico omtrent corruptie hebben wij gekeken naar klant specifieke omstandigheden zoals de geografische plaats van de activiteiten, hebben we gekeken naar de sectoren waar corruptie meer dan gemiddeld voorkomt en hebben we beoordeeld in hoeverre buitenlandse wetgeving als de UK Bribery Act en de US Foreign Corrupt Practices Act van invloed kunnen zijn.

Wij hebben aandacht besteed aan de compliance met de voor u van toepassing zijnde wet- en regelgeving en overige bepalingen voor zover wij die van belang achten in het kader van onze controle van de jaarrekening. Bij die werkzaamheden hebben wij geen materiële non-compliance geconstateerd.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, melding te maken van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de interim-controle hebben wij ook relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar onze managementletter en boardletter 2019. Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de organisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. De interim-controle heeft meerdere tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht. Voor de punten waarop de verschillende applicaties voor verbetering vatbaar zijn, verwijzen wij naar onze managementletter.

B. Bevindingen SiSa-bijlagen

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. De gemeente Wijdmeren heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst.

STREKKING CONTROLEVERKLARING RECHTMATIGHEID	GOEDKEUREND
Strekking controleverklaring getrouwheid	Goedkeurend

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2019 in het kader van SiSa worden verantwoord. Wij doen dit middels een tabel, die ook moet worden opgenomen als geen fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Per regeling wordt aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd. Deze tabel is hierna weergegeven.

Wij hebben geen bevindingen ten aanzien van de SiSa-bijlage.

Bij geen bevindingen worden de kolommen 'Fout of onzekerheid', 'Financiële omvang in euro's' en 'Toelichting fout/onzekerheid' leeg gelaten (dus geen streepje, nul of n.v.t. ingevuld).

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)			
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï			
E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden			
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2019			
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2019			
H4	Specifieke uitkering Sport			
C7C	Investering stedelijke vernieuwing (ISV) II			

bdo.nl